

Opbrengsten Nedap stijgen in 2015

Winst sterk beïnvloed door bijzondere lasten als gevolg van herinrichting supply chain

Groenlo, 11 februari 2016

De totale opbrengsten van Nedap stegen in 2015 met 2% tot € 180,9 miljoen (2014: 177,2 miljoen). De groei komt van de marktgroepen Healthcare, Identification Systems, Library Solutions, Retail, Security Management en Nsecure. De opbrengsten van de groepen Energy Systems, Light Controls en Livestock Management bleven achter ten opzichte van het voorgaande jaar. De bedrijfswinst exclusief bijzondere posten bedroeg € 12,6 miljoen (2014: 12,4 miljoen). De winst na belastingen en exclusief bijzondere posten kwam eveneens uit op € 12,6 miljoen: een stijging van 29% ten opzichte van het voorgaande jaar. Door bijzondere lasten als gevolg van de herinrichting van de supply chain kwam de winst na belastingen in 2015 uit op € 4,7 miljoen.

De herinrichting van de supply chain gaat in 2015 gepaard met € 9,2 miljoen aan bijzondere lasten. Dit betreft voornamelijk kosten die voortkomen uit het Sociaal Plan en non-cash waardeverminderingen van activa. Hoewel deze posten in het verslagjaar beperkte gevolgen hebben voor de cashflow, is het effect op de winst en de balans groot. De winst na belastingen kwam hierdoor uit op € 4,7 miljoen, fors lager dan de 17,9 miljoen in 2014. In dat jaar werd de winst beïnvloed door bijzondere posten van per saldo € 8,6 miljoen.

De winst per aandeel daalde naar € 0,70 (2014: 2,67). Het dividend over 2015 is vastgesteld op € 1,28 per aandeel (2014: 1,25 per aandeel). De solvabiliteit daalde van 42,9% naar 40,0%.

Kerncijfers in miljoenen euro's of percentage	2015	2014	2013
Opbrengsten	180,9	177,2	173,7
Opbrengstengroei in %	2%	2%	1%
Bedrijfswinst excl. bijzondere posten	12,6	12,4	11,8
Bedrijfswinst excl. bijzondere posten in % van de opbrengsten	7,0%	7,0%	6,8%
Winst na belastingen	4,7	17,9	9,8
Winst na belastingen excl. bijzondere posten	12,6	9,8	9,8
Winst na belastingen excl. bijzondere posten in % van de opbrengsten	7,0%	5,5%	5,6%
Winst per aandeel (x € 1)	€ 0,70	€ 2,67	€ 1,46
Winst per aandeel excl. bijzondere posten (x € 1)	€ 1,88	€ 1,46	€ 1,46
Dividend per aandeel (x € 1)	€ 1,28	€ 1,25	€ 1,10
Uitkeringspercentage van de winst per aandeel excl. bijzondere posten	68%	85%	75%
Solvabiliteit	40,0%	42,9%	36,6%

Ontwikkelingen op de diverse markten

De Europese markt voor gedistribueerde opslag van elektriciteit is in 2015 beperkt gegroeid. Tegelijkertijd introduceerden steeds meer partijen energieopslagoplossingen, wat leidde tot marktfragmentatie en toenemende prijsconcurrentie. Hierdoor zag de marktgroep Energy Systems (systemen voor het zelfstandig en effectief opwekken, opslaan en verbruiken van elektriciteit) haar opbrengsten in 2015 dalen.

De duurzame energieproductie is afhankelijk van sterk in kracht variërende bronnen zoals zon en wind. Het met klassieke bronnen zoals kolen- of gasgestookte elektriciteitscentrales opvangen van deze pieken en dalen is erg duur. Lokale energieopslag biedt dan ook grote voordelen. Gezien de dalende prijzen voor accusystemen wordt deze optie ook in financieel opzicht steeds aantrekkelijker. Daarom zijn de verwachtingen voor gedistribueerde opslag op de langere termijn hooggespannen.

Voor de komende jaren zijn de vooruitzichten minder rooskleurig. De energiemarkt heeft te maken met een complex stelsel van wet- en regelgeving en subsidieprogramma's. De onvoorspelbaarheid van de ingrepen op verschillende overheidsniveaus zorgt voor veel onduidelijkheid in de markt. Dit beïnvloedt de investeringsbereidheid van klanten en de ontwikkeling van de markt. Bovendien heeft een aantal grote partijen aangekondigd de markt te zullen betreden. Naast de concurrentie neemt naar verwachting de prijserosie toe, waardoor het winstpotentieel van deze markt fors daalt.

Aangezien de aantrekkelijkheid van deze markt de komende jaren afneemt, is eind 2015 besloten om de activiteiten van de marktgroep verder terug te brengen. Nedap blijft voldoen aan de onderhouds- en garantieverplichtingen, maar introduceert voorlopig geen nieuwe producten. Een aantal medewerkers wordt in de loop van 2016 overgeplaatst naar andere marktgroepen. Mochten de marktomstandigheden structureel verbeteren, dan kan overwogen worden om de activiteiten weer te versterken. Gezien de marktvooruitzichten en de beslissing om het activiteitsniveau terug te brengen, voorziet de marktgroep in 2016 een daling van de opbrengsten.

In 2015 realiseerde de marktgroep **Healthcare** (automatisering van werkzaamheden van zorgprofessionals) wederom een solide groei van de opbrengsten. Het is verheugend om te zien dat het tempo waarmee zorginstellingen op de softwarediensten van de marktgroep overstappen verder is toegenomen.

Door de bezuinigingen op de zorgkosten neemt de hoeveelheid geïndiceerde en geleverde zorg af. Daardoor staan de inkomsten van zorginstellingen onder druk en wordt voortdurend gekeken naar mogelijkheden om kosten te besparen. Zo wordt steeds vaker besloten om het aantal administratieve systemen terug te brengen en over te stappen op één systeem dat het volledige zorgproces ondersteunt en de toenemende complexiteit van de administratieve processen reduceert. Steeds vaker wordt daarbij voor de producten van Nedap gekozen.

In 2016 verwacht de marktgroep het marktaandeel in de ouderenzorg te vergroten. Daarnaast zijn de eerste klanten in de aanpalende zorgmarkten Verstandelijk Gehandicapten en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) overtuigd geraakt van de kracht van de Nedap-aanpak. De komende jaren wordt de functionaliteit van de Nedap-oplossingen uitgebreid zodat zij een groter deel van de werkprocessen in dit deel van de zorgmarkt ondersteunen. Gezien de aantrekkelijke groeikansen in de drie zorgsectoren rekent de marktgroep op voortzetting van de opbrengstengroei.

De groei in de uitzendmarkt leidt tot een toename van het aantal via Pep® (gedigitaliseerde urenregistratie en werkroosters) geregistreerde uren en tot stijging van de opbrengsten in 2015. Van het groeiende aantal gebruikers van deze oplossing kiest een aantal uitzendorganisaties ervoor om volledig over te gaan op Pep. Dit betekent dat zij alle gewerkte uren via deze softwaredienst verwerken.

De toenemende arbeidsflexibilisering in Nederland vergroot de behoefte aan Pep, ook bij inlenende organisaties. Zij vragen de intermediairs die hen toeleveren om zich eveneens aan te sluiten op Pep. De groei van het aantal organisaties die Pep inzetten en de voorziene stijging van het aantal uitzenduren in Nederland zullen leiden tot verdere groei van de opbrengsten van deze marktgroep.

De marktgroep **Identification Systems** (producten voor voertuig- en bestuurdersidentificatie en draadloze parkeersystemen) liet in 2015 een fraaie opbrengstengroei zien. Deze werd gedragen door alle vier de proposities: voertuigidentificatie, personenidentificatie, voertuigdetectie en stedelijke toegangscontrole. Wereldwijd was de groei in vrijwel alle regio's zichtbaar; met name Noord-Amerika en het Midden-Oosten droegen goed bij.

In het verslagjaar zijn wederom meer SENSIT-projecten verkocht. Door het combineren van draadloze sensoren met softwarediensten biedt de marktgroep overheidsorganisaties en bedrijven op een eenvoudige wijze inzicht in het gebruik van parkeerplekken.

In 2016 blijft de marktgroep haar vier proposities versterken en uitbreiden. Hiertoe worden aansprekende productintroductions gepland die de relevantie voor klanten vergroten. Met haar gebalanceerd productportfolio, groeiende partnernetwerk en de toenemende intensiteit van de marketingactiviteiten rekt de marktgroep de komende jaren op verdere opbrengstengroei.

De marktgroep **Library Solutions** (RFID-systemen voor bibliotheken) richt zich volledig op het ontwikkelen en leveren van technologische kerncomponenten voor 'slimme' bibliotheken. Door de wereldwijde groei van het aantal partners gaan steeds meer bibliotheken Nedap-systemen toepassen, wat in 2015 zorgde voor groei van de opbrengsten.

De markt van RFID-systemen voor bibliotheken blijft zich gestaag ontwikkelen. Naast in landen als Spanje en Frankrijk neemt de vraag ook in een grote markt als de Verenigde Staten toe. Daartegenover staat een jaarlijkse afname van het aantal bedrijven dat technologie specifiek voor de bibliotheekmarkt ontwikkelt. Hierdoor gaan voortdurend systeemintegratoren op zoek naar een nieuwe technology provider, wat commerciële mogelijkheden voor Nedap biedt. Door uitbreiding van het partnernetwerk naar Zuid-Afrika, Vietnam, Hong Kong, Mexico en Canada is het aantal landen waar de marktgroep actief is verder gegroeid. Ook zijn nieuwe partners toegevoegd in onder andere Duitsland, de Verenigde Staten en Italië, wat voor een betere marktdekking zorgt. In 2015 is geïnvesteerd in versterking van het productportfolio. Door de voortdurende aandacht voor de robuustheid van onze producten, het integratiegemak en het verminderen van complexiteit weten onze partners steeds meer projecten te winnen.

Met de wereldwijde toename van de inzet van RFID-technologie in bibliotheken groeit de vraag naar technologische componenten. Gezien de voortdurende uitbreiding van het aantal partners dat op Nedap-producten overstapt, verwacht de marktgroep de komende jaren een verdere groei van de opbrengsten.

Voor de marktgroep **Light Controls** (vermogenselektronica en besturingssystemen voor de verlichtingsindustrie) is het verslagjaar teleurstellend verlopen. Vrijwel iedere productlijn had last van tegenwind met een daling van het totale opbrengstenniveau als gevolg.

De curing-markt (het onder invloed van uv-licht drogen en uitharden van industriële inkten, coatings en lijmen) had last van de lage investeringsbereidheid in kapitaalgoederen. Als de investeringen in curing-apparatuur weer toenemen, zal de vraag naar de Nedap-voedingen voor uv-licht naar verwachting weer groeien.

De omzet in voedingen voor uv-desinfectie (het behandelen van water met intensief uv-licht) kwam in 2015 iets hoger uit dan in het voorgaande jaar. Wereldwijd bleven de investeringen in waterzuiveringsprojecten waar uv-licht wordt toegepast nagenoeg gelijk. Het blijft moeilijk te voorspellen wanneer ballastwaterzuivering wettelijk verplicht wordt en voor een vraagimpuls naar onze voedingen zal zorgen.

Door de wegzakkende olieprijs is het investeringsniveau in de offshore sector en de olieverwerkende industrie sterk gedaald. Daarmee liep ook de verkoop van explosieveilige verlichtingssystemen verder terug. Gezien de olieprijsontwikkelingen verwachten we dat de omzet voor dergelijke systemen ook in 2016 beperkt blijft.

De opbrengsten van het QL-portfolio (dat onder meer wordt toegepast in straatverlichting) zijn in 2015 - zoals verwacht - verder gedaald.

Met het Luxon lichtmanagementsysteem richt de marktgroep zich op verlichtingsprojecten in gebouwen met hoge plafonds. Daar worden veelal armaturen met hoge vermogens ingezet. Waar in deze markt voorheen vooral High Intensity Discharge- ofwel HID-lampen werden gebruikt, is nu ook hier LED-verlichting in opkomst. De beslissing om het Luxon systeem geschikt te maken voor deze verlichtingstechnologie heeft geresulteerd in een sterke groei van het aantal projecten waar Luxon in combinatie met LED-technologie wordt aangeboden.

Gezien de verslechterde marktvooruitzichten voor de HID-technologie is eind 2015 besloten om de gedane investeringen in ontwikkeling, productiemiddelen en voorraden versneld af te schrijven. Ook is de ontwikkelcapaciteit op dit gebied teruggebracht. De bijzondere lasten die hiermee gepaard gaan worden in de financiële paragraaf nader toegelicht.

Nedap onderscheidt zich in de verlichtingsmarkt met een robuust draadloos besturingssysteem en een lichtmanagementsysteem dat veel functionaliteit biedt, maar toch eenvoudig te gebruiken is. De marktgroep rekt dan ook op groei in deze markt.

De totale opbrengsten van de marktgroep zullen de komende jaren groei laten zien.

Helaas wist de marktgroep **Livestock Management** (automatisering van veehouderijprocessen op basis van individuele dieridentificatie) haar opbrengstengroei in het verslagjaar niet vast te houden. De uitstekende groei in de varkenshouderijmarkt was onvoldoende om de omzetteruggang in de melkveehouderijmarkt op te vangen. Hierdoor daalden de totale opbrengsten van de marktgroep ten opzichte van 2014.

Door geopolitieke ontwikkelingen en economische stagnatie haperde de vraag naar zuivelproducten. Samen met de toename van de melkproductie na de afschaffing van het melkquotum in de Europese Unie zorgde dit voor een scherpe daling van de melkprijzen. De uitbreiding van de verkoopkanalen, met name in de geneticamarkt, zorgde ervoor dat het Nedap-aandeel in deze markt sterk is toegenomen. Daarmee heeft de marktgroep het lagere investeringsniveau in deze sector grotendeels weten op te vangen.

In de varkenshouderijmarkt hebben de investeringen in het productassortiment voor versterking van de marktpositie gezorgd. Naast het voeren van dragende zeugen biedt Nedap oplossingen voor het voeren in de kraamstal, het wegen en sorteren van vleesvarkens en het volgen van groeiprestaties van individuele dieren. Hierdoor kan de marktgroep meer voor haar klanten betekenen en neemt de gemiddelde omzet per project toe.

De marktgroep blijft afhankelijk van het algemene investeringsklimaat in de veehouderij, dat direct beïnvloed wordt door de melk- en vleesprijzen. Op de langere termijn zal de toenemende automatisering in het veehouderijbedrijf doorzetten en neemt het groeipotentieel van de marktgroep toe. Door de investeringen in de productfamilies en de commerciële slagkracht verwacht de marktgroep haar marktaandeel verder te kunnen uitbreiden. Hoewel de ontwikkelingen op de korte termijn onvoorspelbaar zijn, rekent de marktgroep op de langere termijn op een gezonde opbrengstenontwikkeling.

In uitdagende marktomstandigheden heeft de marktgroep **Retail** (beveiligings-, beheers- en informatiesystemen voor de detailhandel) in 2015 wederom groei van het marktaandeel en de omzet gerealiseerd. Dit is bij de concurrentie niet onopgemerkt gebleven. Met name bij omvangrijke projecten zien we dat de grote concurrenten op volle kracht inzetten en het prijswapen niet schuwen. Door onze voortdurende investeringen in productverbetering blijven we niet alleen concurrerend op de 'total cost of ownership', maar weten we ook retailers er steeds van te overtuigen dat ze met onze systemen uiteindelijk meer resultaat boeken.

Begin 2015 heeft de marktgroep haar aanwezigheid in Noord-Amerika versterkt met een nieuw verkoopkantoor in Boston en een eigen commercieel team. Sindsdien is hard gewerkt aan het intensiveren van de relaties met toonaangevende retailers. Hoewel het precieze moment moeilijk is in te schatten, verwacht de marktgroep in 2016 te kunnen starten met de eerste grootschalige projecten bij Amerikaanse winkelketens.

Met RFID krijgen (fashion)retailers beter inzicht in de voorraden op de verschillende locaties. Dit helpt om de juiste artikelen op de juiste plek te krijgen waardoor klanten niet misgrijpen en onverkochte voorraden worden voorkomen. Bij pilotprojecten is aangetoond dat met de RFID-proposities van Nedap significante omzet- en winstgroei gerealiseerd wordt. De ervaring leert echter dat de besluitvorming over het toepassen van RFID in de winkelketen een langdurig traject is. Als de RFID-markt groeit, is Nedap naar verwachting uitstekend gepositioneerd om hier een leidende positie in op te bouwen.

Het groeiende aantal commerciële contacten met toonaangevende retailers bevestigt dat de marktgroep met haar proposities en commerciële slagkracht over een sterke uitgangspositie beschikt. Daarom rekenen we de komende jaren op groei van de opbrengsten in de Retail-markt.

Door het vergroten van haar marktaandeel heeft de marktgroep **Security Management** (ontwikkelen en leveren van hoogwaardige toegangscontrole, lockerbeheer, camerabewaking, inbraakmelding en alarmafhandeling op basis van een open beveiligingsplatform) in 2015 een uitstekende opbrengstengroei weten te realiseren.

Met beveiligingsplatform AEOS wist de marktgroep in 2015 weer een aantal toonaangevende organisaties voor zich te winnen.

De introductie van de AEOS Blue-lijn heeft een positieve invloed op de concurrentiekracht van onze partners. Concurrerende prijzen in combinatie met sterk toegenomen eenvoud bij het ontwerpen van projecten en het installeren van het systeem zorgen voor een sterke stijging van het aantal binnengehaalde projecten. Ook nam het aantal nieuwe partners toe dat AEOS als standaard omarmt. Door de langcyclische verkooptrajecten is het effect van de groei van het partnernetwerk op de opbrengsten van de marktgroep beperkt gebleven.

De Europese markt van Security Management zal de komende jaren beperkte groei vertonen.

Daartegenover staat dat de concurrentiekracht van Nedap toeneemt door de voortdurende investeringen in technologie, organisatie en mensen. Voor 2016 voorziet de marktgroep een uitbreiding van het marktaandeel en groei van de opbrengsten.

De 100% Nedap-dochter **Nsecure** (ontwikkelen, implementeren en onderhouden van duurzame en gebruiksvriendelijke veiligheidsoplossingen) zag haar opbrengsten in 2015 groeien. Nsecure verwierf in het boekjaar een belangrijke opdracht van een groot nutsbedrijf. Daarbij heeft de juiste inzet van mens en techniek de doorslag gegeven. Innovatieve vormen van ondersteunende dienstverlening gericht op toegangsverlening hebben de omzet ook een groei-impuls gegeven. Hierbij worden met een grotendeels geautomatiseerd verwerkingsproces grote organisaties ontzorgd op het gebied van controle van identiteit, vergunningen en veiligheidscertificatie als onderdeel van het safety- en securitybeleid.

Om haar marktpositie te versterken, heeft Nsecure veel aandacht gegeven aan het professionaliseren van in- en externe automatiseringsprocessen om zo het dienstverleningsniveau verder te verhogen. De in 2015 gelanceerde pay-off 'Control Your Access' onderstreept de focus op toegangscontrole waarbij dienstverlening en een procesmatige aanpak leidend zijn.

De komende jaren verwacht Nsecure haar groei te continueren.

De beslissing om de **productieactiviteiten** grotendeels uit te besteden leidt tot ingrijpende wijzigingen in de productieorganisatie en -locaties. Zo wordt Inventi op termijn gesloten en worden de productie- en logistieke activiteiten in Groenlo in schaal teruggebracht. Deze aanpassingen leiden tot aanzienlijke bijzondere posten. Deze worden nader toegelicht in de financiële paragraaf. De verwachting is dat deze bijzondere posten door lagere kostprijzen van onze producten binnen enkele jaren zullen worden terugverdiend.

De grote uitdaging ligt de komende twee jaar in een ordentelijke overdracht van de productieprocessen naar de geselecteerde productiepartners. Tegelijkertijd dienen de lopende bestellingen probleemloos uitgeleverd te worden.

Financieel

De totale opbrengsten in 2015 bedragen € 180,9 miljoen, 2% meer dan in 2014 (177,2 miljoen). De opbrengsten uit diensten (abonnementen en onderhoudscontracten) stegen met 20% naar € 28,3 miljoen (2014: 23,6 miljoen) en bedragen 15,6% van de totale opbrengsten (2014: 13,3%). De toegevoegde waarde (opbrengsten minus materiaalkosten, plus of min de voorraadmutatie), uitgedrukt in een percentage van de opbrengsten, daalde van 70,0% in (2014) naar 68,7%.

Aan 'Uitbesteding en overige kosten' is € 1,3 miljoen meer uitgegeven dan in 2014, deze stijging is gerelateerd aan hogere overige personeelskosten. In het verslagjaar nam het aantal medewerkers met 4 toe tot 765 per ultimo jaar. Gemiddeld waren er gedurende het verslagjaar 6 medewerkers meer in dienst dan in 2014. Als gevolg van de afwikkeling van de eind 2014 geëxpireerde pensioenregeling heeft Nedap eenmalig € 1,5 miljoen ontvangen van haar voormalige pensioenuitvoerder aan teveel betaalde premies in het verleden. Dit bedrag is verwerkt in de sociale lasten, deze zijn derhalve als percentage van de salariskosten lager dan in de voorgaande jaren.

De afschrijvingen over het verslagjaar bedragen € 9,6 miljoen en zijn 1,0 miljoen lager dan over 2014.

De bijzondere posten in 2015 bedragen in totaal € 9,1 miljoen. De bijzondere lasten samenhangend met de herinrichting van de supply chain bedragen € 9,2 miljoen en worden naar verwachting in ongeveer twee jaar terugverdiend. Het verder terugbrengen van de activiteiten van de marktgroep Energy Systems leidt, door een herwaardering van de ultimo 2014 voor Energy Systems getroffen voorzieningen, tot een bijzondere bate van € 0,1 miljoen.

De bijzondere posten van in totaal € 9,1 miljoen bestaan voor 7,5 miljoen uit 'Herstructureringskosten', waarvan 7,2 miljoen betrekking heeft op personeel. De 'Bijzondere waardeverminderingen activa' bedragen in 2015 € 1,6 miljoen; deze hebben een non-cash karakter.

In 2015 is € 0,4 miljoen geactiveerd aan 'zelfvervaardigde vaste activa', dit is 0,6 miljoen minder dan in 2014. De post betreft hoofdzakelijk ontwikkelingsprojecten. De totale kosten voor onderzoek en ontwikkeling bedragen € 20,5 miljoen (2014: 21,4 miljoen). Hiervan is € 0,3 miljoen (2014: 1,1 miljoen) geactiveerd.

De 'nettofinancieringslasten' daalden sterk met € 0,3 miljoen naar 0,3 miljoen, met name door betere rentecondities.

De belastingdruk in 2015 bedraagt -16,2% (2014: 21,1%), met name door het effect van fiscale stimuleringsregelingen in combinatie met compensabele verliezen. Voor de jaren 2016 tot en met 2019 is Nedap met de Belastingdienst aantrekkelijke voorwaarden overeengekomen voor toepassing van de Innovatiebox.

De eerdergenoemde ontwikkelingen resulteren in een winst na belastingen van € 4,7 miljoen (2014: 17,9 miljoen). De winst over 2014 is sterk beïnvloed door bijzondere posten. Aangepast voor de bijzondere posten van € 9,1 miljoen bedraagt de winst na belastingen in 2015 12,6 miljoen (2014: 9,8 miljoen). Dit is

7,0% van de opbrengsten (2014: 5,5%).

In materiële vaste activa is in het verslagjaar € 6,5 miljoen geïnvesteerd. Op materiële vaste activa is in 2015 € 8,2 miljoen afgeschreven (2014: 8,4 miljoen). Tevens hebben bijzondere waardeverminderingen plaatsgevonden van € 0,7 miljoen (2014: 1,2 miljoen). In immateriële vaste activa is € 0,6 miljoen geïnvesteerd. De afschrijvingen bedroegen € 1,4 miljoen, de bijzondere waardeverminderingen in 2015 bedroegen 0,4 miljoen (2014: 4,0 miljoen).

De voorraadwaarde nam met € 1,3 miljoen toe tot 24,7 miljoen en bedroeg aan het einde van het boekjaar 13,7% van de opbrengsten (2014: 13,2%). Ultimo 2015 waren de handels- en overige vorderingen met € 31,1 miljoen 1,7 miljoen hoger door de hogere opbrengsten in de laatste weken van 2015 (2014: 29,4 miljoen). De gemiddelde krediettermijn van handelsdebiteuren, in weken gemeten, daalde van 7,4 in 2014 naar 7,3 in 2015. Het balanstotaal is in 2015 met € 1,2 miljoen gedaald tot 110,9 miljoen.

De winst na belasting in 2015 van € 4,7 miljoen is sterk beïnvloed door de bijzondere posten. Daarom heeft Nedap besloten om het uit te keren dividend over 2015 te baseren op de winst na belasting exclusief bijzondere posten. Het gevolg hiervan is dat € 3,9 miljoen wordt onttrokken aan de reserves. De solvabiliteit (het eigen vermogen exclusief het uit te keren dividend en minderheidsbelang, gedeeld door het balanstotaal) daalt daarmee van 42,9% ultimo 2014 naar 40,0% ultimo 2015. Mede doordat de herinrichting van de supply chain tot een balansverkortung leidt, zal de solvabiliteit zich naar verwachting in de komende jaren geleidelijk bewegen richting de doelstelling van 45%.

De kasstroom uit operationele activiteiten was in het verslagjaar ruim voldoende om de investeringen in materiële en immateriële vaste activa en het dividend over 2014 te betalen. Per saldo nam de bankschuld met € 1,3 miljoen toe. Deze toename kan worden verklaard doordat een bedrag van € 5,6 miljoen, dat eind 2014 van de voormalige pensioenuitvoerder was ontvangen, in 2015 conform verwachting is betaald aan de pensioendeelnemers.

De financieringsfaciliteiten van Nedap zijn in 2015 beperkt gewijzigd. De faciliteiten hebben een flexibel aflossingsschema en houden rekening met seizoenpatronen. De totale faciliteiten bedroegen ultimo 2015 € 44,9 miljoen (2014: 45,6 miljoen), waarvan 22,3 miljoen is gebruikt. De stand van de liquide middelen per 31 december 2015 was € 3,6 miljoen.

Nedap heeft als beleid om mogelijke risico's met betrekking tot financiële instrumenten adequaat te beheersen. De onderneming maakt in beperkte mate gebruik van afgeleide financiële instrumenten zoals derivaten. Een toelichting op het financieel risicobeheer en de risico's wordt in de toelichting op de jaarrekening gegeven. Voor andere dan financiële risico's en de toelichting daarop wordt verwezen naar het Corporate Governance-hoofdstuk in het jaarverslag.

Vooruitzichten

Alles bij Nedap draait om markten in beweging brengen met technologie 'die ertoe doet'. De afgelopen jaren zijn voortdurend stappen gezet om de organisatie te richten op die klantengroepen, producten en activiteiten waar echt verschil gemaakt kan worden. Door onze talenten hierop in te zetten, zal de impact in onze markten toenemen.

Het op- en uitbouwen van een leidende marktpositie is een langdurig proces, dat veel vasthoudendheid en doorzettingsvermogen vraagt. Vaak is niet te voorspellen wanneer commerciële en financiële successen geboekt zullen worden. Door haar robuustheid kan Nedap het geduld opbrengen dat nodig is om een markt in beweging te brengen. Bovendien kan elke marktgroep putten uit de in de Nedap-organisatie rijkelijk aanwezige kennis van technologie, markten en processen als belangrijke bron van onderscheidend vermogen en concurrentiekracht.

Door doorlopend te investeren in propositieontwikkeling en commerciële slagkracht hebben we onze posities in de verschillende markten kunnen uitbouwen en nieuwe marktposities ingenomen. De herinrichting van de supply chain wordt zorgvuldig doorgevoerd om de hiermee gepaard gaande risico's te beheersen. Dit vraagt veel van onze organisatie en medewerkers. De solide balans en de beschikbare financieringsruimte leggen een stevig financieel fundament. We zien de toekomst met vertrouwen tegemoet en voorzien voor de langere termijn een gezonde groei. Op basis hiervan verwachten we, onvoorziene omstandigheden voorbehouden, dat de opbrengsten in 2016 verder zullen stijgen.

Het jaarverslag 2015 wordt op 16 februari gepubliceerd (nabeurs). Het verslag zal alleen in digitale vorm beschikbaar zijn. De jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders wordt op donderdag 31 maart om 11.00 uur gehouden bij Nedap in Groenlo, Parallelweg 2.

Voor nadere informatie:

Eric Urff

Financieel directeur

+31 544 47 11 11

www.nedap.com

Nedap ontwikkelt en levert intelligente technologische oplossingen voor relevante thema's. Voldoende voedsel voor een groeiende bevolking, schoon drinkwater over de hele wereld, slimme netwerken voor duurzame energie zijn slechts een paar voorbeelden van onderwerpen waar Nedap zich mee bezighoudt. Altijd gericht op technologie die ertoe doet.

De N.V. Nederlandsche Apparatenfabriek "Nedap" is opgericht in 1929, genoteerd aan de beurs sinds 1947 en met ruim 760 medewerkers wereldwijd actief.

	2015	2014
Actief		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	42.430	45.219
Immateriële vaste activa	4.665	5.805
Geassocieerde deelneming	3.681	3.152
Leningen u/g	63	154
Uitgestelde belastingvorderingen	215	177
	51.054	54.507
Vlottende activa		
Vorraden	24.728	23.437
Te vorderen winstbelasting	390	973
Handels- en overige vorderingen	31.106	29.444
Liquide middelen	3.638	3.768
	59.862	57.622
	110.916	112.129
Passief		
Eigen vermogen		
Aandelenkapitaal	669	669
Wettelijke reserves	4.187	5.578
Reserves	43.357	32.327
	48.213	38.574
Onverdeelde winst toekomend aan aandeelhouders	4.671	17.877
	52.884	56.451
Minderheidsbelang	115	145
Onverdeelde winst toekomend aan minderheidsbelang	-19	4
	96	149
	52.980	56.600
Langlopende verplichtingen		
Leningen	14.458	16.209
Derivaten	142	239
Personeelsbeloningen	598	-
Voorzieningen	6.219	-
Uitgestelde belastingverplichtingen	979	1.874
	22.396	18.322
Kortlopende verplichtingen		
Leningen	1.751	181
Derivaten	31	-
Voorzieningen	2.150	2.191
Rekening-courantkredieten banken	6.125	4.830
Te betalen winstbelasting	74	407
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.854	3.213
Handelsschulden en overige te betalen posten	22.555	26.385
	35.540	37.207
Totaal verplichtingen	57.936	55.529
	110.916	112.129

Geconsolideerde winst- en verliesrekening (€ x 1.000)

	2015	2014
Opbrengsten	180.875	177.193
Materiaalkosten	55.459	52.903
Voorraadmutatie gereed product en goederen in bewerking	1.101	310
Uitbesteding en overige kosten	50.010	48.758
Salarissen	44.571	43.288
Sociale lasten	7.983	9.963
Afschrijvingen	9.595	10.557
Bijzondere waardeverminderingen activa	1.571	7.164
Herstructureringskosten	7.531	1.422
Incidentele pensioenresultaten	-	-18.712
Zelfvervaardigde vaste activa	-436	-1.033
Som der bedrijfslasten	177.385	154.620
Bedrijfswinst	3.490	22.573
Financieringsbaten	41	45
Financieringslasten	-417	-694
Waardeverandering derivaten	66	7
Nettofinancieringslasten	-310	-642
Winsttaandeel geassocieerde deelneming (na winstbelasting)	955	585
Winst voor belastingen	4.135	22.516
Belastingen	-517	4.635
Winst over het boekjaar	4.652	17.881
Winst toekomend aan aandeelhouders Nedap N.V.	4.671	17.877
Winst toekomend aan minderheidsbelang	-19	4
Winst over het boekjaar	4.652	17.881
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen	6.692.920	6.692.920
Winst per gewoon aandeel (in €)	0,70	2,67
Verwaterde winst per gewoon aandeel (in €)	0,70	2,67

	2015	2014
Winst over het boekjaar	4.652	17.881
Niet-gerealiseerde resultaten		
Posten die nooit worden gereclassificeerd naar de winst of het verlies:		
Mutatie verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling	–	–7.644
Posten die na eerste opname (mogelijk) worden gereclassificeerd naar de winst of het verlies:		
Valuta omrekeningsverschillen	60	–50
Niet-gerealiseerde resultaten over de verslagperiode, na belastingen	60	–7.694
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten over het boekjaar	4.712	10.187
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten toe te rekenen aan:		
aandeelhouders Nedap N.V.	4.731	10.183
minderheidsbelang	–19	4
Totaalresultaat	4.712	10.187

De jaarcijfers zijn ontleend aan de nog niet vastgestelde jaarrekening 2015. De jaarrekening zal in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 31 maart 2016 worden vastgesteld. De jaarrekening is nog niet gedeponeerd bij het handelsregister.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (€ x 1.000)

	2015	2014
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		
Winst over het boekjaar	4.652	17.881
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen incl. bijzondere waardeverminderingen	10.694	15.794
Boekresultaat op verkoop materiële vaste activa	-135	-156
Winsttaandeel geassocieerde deelneming	-955	-585
Koersverschillen op deelnemingen	-92	-243
Nettofinancieringslasten	310	642
Winstbelastingen	-517	4.635
Incidentele pensioenresultaten	-	-18.712
Overige niet kasstroom posten	7.029	8.888
	16.334	10.263
Mutatie handels- en overige vorderingen	-1.653	4.807
Mutatie voorraden	-1.731	508
Mutatie belastingen en premies sociale verzekeringen	-359	456
Mutatie handelsschulden en overig te betalen posten	-3.777	-193
Mutatie personeelsbeloningen	-	1.430
Mutatie voorzieningen	187	31
	-7.333	7.039
Betaalde rente	-430	-703
Ontvangen rente	32	61
Betaalde winstbelastingen	-166	-3.845
	-564	-4.487
Kasstroom uit operationele activiteiten	13.089	30.696
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-6.518	-7.078
Investerings in immateriële vaste activa	-617	-1.173
Ontvangsten uit verkoop materiële vaste activa	465	373
Ontvangen dividend geassocieerde deelneming	426	394
	-6.244	-7.484
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opnamen langlopende leningen	-	-
Aflossingen langlopende leningen	-181	-218
Aflossingen leningen u/g	91	97
Betaald dividend aan minderheidsaandeelhouders	-	-
Betaald dividend aan aandeelhouders Nedap N.V.	-8.366	-7.362
Inkoop eigen aandelen (per saldo)	34	61
	-8.422	-7.422
Mutatie liquide middelen en bankiers	-1.577	15.790
Liquide middelen en bankiers per 1 januari	-1.062	-17.045
Valutakoersverschillen op liquide middelen en bankiers	152	-193
Liquide middelen en bankiers per 31 december	-2.487	-1.062